

СОВЕТ
ЗВЕЗДИНСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ ДРОЖЖАНОВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЧҮПРӘЛЕ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ЗВЕЗДА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ

КАРАР

Хорновар-Шигали авылы

2018 елның 11 сентябре

№ 42/1

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль районы
Звезда авыл жирлеге
Уставына үзгәрешләр
һәм өстәмәләр кергү турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы федераль закон, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Звезда авыл жирлеге Уставының 32 статьясындагы 1 пунктның 1 пунктчасы нигезендә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Звезда авыл жирлеге Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Звезда авыл жирлеге Уставына кушымта нигезендә үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертергә.

2. Россия Федерациясе Юстиция министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Идарәсендә дәүләт теркәвеннән соң әлеге карарны «Туган як» газетасында бастырып чыгарырга һәм Чүпрәле муниципаль районының Интернет челтәрендә рәсми сайтында урнаштырырга.

3. Әлеге карар, гамәлдәге законнарда билгеләнгән башка срокларда үз көченә керә торган нигезләмәләрдән тыш, рәсми игълан итү көнендә үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль районы
Звезда авыл жирлеге башлыгы:

В.П. Григорьев

Кушымта
Совет карары
Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль районы
Звезда авыл җирлеге
2018 елның 11 сентябреннән
№ 42/1

Үзгәрешләр һәм өстәмәләр
Чүпрәле районы Звезда авыл җирлеге Уставында
Татарстан Республикасы муниципаль районы

1) 7 статьяның 1 пункттындагы 16 пунктчасын төшереп калдырырга;

2) 7.1 статьяның 1 пункттында:

а) 12 нче пункт бетерергә;

б) түбәндәге эчтәлекле 16 һәм 17 пунктлары белән тулыландырырга:

«16) инвалидларның, сәламәтлек, адаптив физик культура һәм адаптив спорт мөмкинлекләре чикләнгән затларның физик культура һәм спортны үстерүгә ярдәм итү;

17) «кулланучылар хокукларын яклау турында» 1992 елның 7 февралендәге 2300-1 номерлы Россия Федерациясе Законында каралган кулланучылар хокукларын яклау чараларын гамәлгә ашыру.»;

3) 10 статьяда:

а) түбәндәге эчтәлекле дүртенче абзацны өстәгез:

«2.1) гражданнар жыены;»;

б) тугызынчы абзацны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«7) иҗтимагый тыңлаулар, җәмәгать фикер алышулары;»;

4) киләсе эчтәлекнең 12.1 статьясы белән өстәргә:

«12.1 Статья. Гражданнар жыены

1.1. Гражданнар жыены җирле үзидарәне турыдан-туры гамәлгә ашыру һәм халыкның җирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуы формасы булып тора.

2. Гражданнар жыены «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законда каралган очрақларда һәм муниципаль хокукый актлар нигезендә үткәрелә.

3. "Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясында каралган очрақларда гражданнар жыены үткәрелергә мөмкин:

1) аның составына элеге торак пункт территориясен башка жирлек (муниципаль район) территориясенә кертүгә жәлеп итә торган күрсәтелгән торак пункт кERGән жирлек чикләрeн үзгәртү мәсьәләсe буенча торак пунктта;

2) жирлек Советы вәкаләтләре граждaннар жыены белән билгеләнгән жирлектә элеге жирлекнең чикләрeн үзгәртү, үзгәртеп кору мәсьәлэләрe буенча;

3) жирлек Советы вәкаләтләре булган жирлектә, сайлау хокукы булган жирлектә 100дән артык кеше исәпләнсә, жирлек Советының барлыкка килүе, аның саны һәм вәкаләтләр чоры турындагы мәсьәлә буенча граждaннар жыены гамәлгә ашырыла;

4) жирлек Советы вәкаләтләре граждaннар жыены тарафыннан башкарыла торган жирлектә үзара салымнарны кертү һәм файдалану мәсьәләсe буенча;

5) жирлек составына керүче торак пунктта элеге торак пункт территориясендә граждaннарның үзара салымнарын кертү һәм файдалану мәсьәләсe буенча;

б) авылара территориядә урнашкан торак пунктта халык инициативасын жирле үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйлe мәсьәлэләр буенча тәкъдим итү максатыннан;

7) авыл халкының тыгызлыгы түбән булган яки үтеп керү авыр булган жирлектә, авыл жирлегендә халык саны 100 кешедән артмаган булса, жирлекне бетерү мәсьәләсe буенча;

8) авыл торак пункттында авыл торак пунктының староста кандидатурасын тәкъдим итү, шулай ук авыл торак пункты старостасы вәкаләтләрeн вакытыннан алда туктату мәсьәләсe буенча;

9) авыл торак пункттында граждaннар жыены шулай ук муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясe законнарында каралган очракларда муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс уздырганда конкурс комиссиясe составына кандидатуралар тәкъдим итү максатларында үткәрелергә мөмкин.

4. Граждaннар жыенын жирлек башлыгы яки 10 кешедән ким булмаган сайлау хокукы булган торак пунктта яшәүчеләр төркемe инициативасы белән чакырырга мөмкин.

5. Жыен уздыру инициативасын хуплап жыелырга тиешлe имзалар саны сайлау хокукы булган, даими яки күбесенчә торак пункт территориясендә яшәу урыны буенча теркәлгән граждaннар санының 5 процентын тәшкил итә, әмма 25 имза була алмый.

6. Авыл жирлеге башлыгы чакырыла торган граждaннар жыены жирлек башлыгы карары белән билгеләнә, инициатив төркем тарафыннан чакырыла торган граждaннар жыены жирлек Советы карары белән билгеләнә.

7. Торак пунктта яшәүчеләр алдан ук граждaннар жыенын уздыру вакыты һәм урыны турында хәбәр итәләр, «Татарстан Республикасы Чүпрәлe муниципаль районының Звезда авыл жирлеге составына керүче торак пунктларда граждaннар жыенын әзерләү һәм уздыру тәртибе

турында»нигезләмәдә билгеләнгән тәртип нигезендә муниципаль хокукый акт проекты һәм гражданнар жыенын хәл итүгә чыгарыла торган мәсьәләләр буенча материаллар белән алдан ук таныштыралар.

8. Жыенда кабул ителгән карарлар муниципаль хокукый актлар булып тора, жирлек башлыгы тарафыннан имзалана һәм Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелергә тиеш.»;

5) түбәндәге эчтәлекнең 18.1 статьясы белән өстәргә:

«18.1 Статья. Авыл торак пункты старостасы

1. Жирле үзидарә органнарының һәм авыл торак пунктында яшәүчеләрнең үзара хезмәттәшлеген оештыру өчен, жирлектә урнашкан авыл торак пунктында жирле әһәмияткә ия мәсьәләләрне хәл иткәндә авыл торак пункты старостасы билгеләнергә мөмкин.

2. Авыл торак пункты старостасы жирлек Советы тарафыннан билгеләнә, аның составына әлеге авыл торак пункты керә, гражданнар жыены тәкъдиме буенча әлеге авыл торак пункты территориясендә яшәүче һәм актив сайлау хокукына ия затлар арасыннан.

3. Авыл торак пункты старостасы дәүләт вазыйфасын, дәүләт граждан хезмәте вазыйфасын, муниципаль вазыйфаны яисә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче зат түгел, хезмәт мөнәсәбәтләрендә һәм жирле үзидарә органнары белән турыдан-туры бәйлә башка мөнәсәбәтләрдә була алмый.

Тарихи һәм башка жирле традицияләрне исәпкә алып, Татарстан Республикасы законы белән авыл торак пункты старостасы вазыйфасының башка исеме билгеләнергә мөмкин.

4. Авыл торак пунктының старостасы билгели алмый:

1) дәүләт вазыйфасын, дәүләт граждан хезмәте вазыйфасын, муниципаль вазыйфаны яисә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче;

2) суд тарафыннан сәләтсез яки чикләнгән сәләтле дип танылган;

3) түләнмәгән яки бетерелмәгән жинаять эше бар.

5. Авыл торак пункты старостасының вәкаләт срогы жирлек уставы белән билгеләнә һәм ике елдан да ким һәм биш елдан артык була алмый.

Авыл торак пункты старосталары вәкаләтләре жирлек Советы карары белән вакытыннан алда туктатыла, аның составына әлеге авыл торак пункты гражданнары жыены тәкъдиме буенча, шулай ук «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрәндәге 131 - ФЗ номерлы Федераль законның 40 статьясындагы 10 өлешенәң 1-7 пунктларында билгеләнгән очракларда.

6. Авыл торак пунктының старостасы аңа йөкләнгән бурычларны хәл итү өчен:

1) авыл торак пунктында жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү мәсьәләләре буенча жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр һәм башка оешмалар белән хезмәттәшлек итә;

2) халык белән, шул исәптән гражданнарның жыеннарында, жыелышларында, конференцияләрендә катнашу юлы белән дә хезмәттәшлек итә, мондый чаралар нәтижәләре буенча мөрәжәгатьләрне һәм тәкъдимнәрне, шул исәптән жирле үзидарә органнары тарафыннан мәжбүри каралырга тиешле муниципаль хокукый актлар проектлары рәвешендә рәсмиләштерелгән тәкъдимнәрне жиберә;

3) авыл халкына жирле үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча хәбәр итә, шулай ук жирле үзидарә органнарыннан алынган башка мәгълүматны аларга житкерүдә ярдәм итә;

4) жирле үзидарә органнарына гавами тыңлаулар һәм ижтимагый фикер алышулар оештыруда һәм үткөрүдә, аларның нәтижәләрен авыл торак пункттында игълан итүдә ярдәм итә;

5) Татарстан Республикасы Законы нигезендә жирлек Уставында һәм (яисә) жирлек Советының норматив хокукый актында каралган башка вәкаләтләрне һәм хокукларны гамәлгә ашыра.

7. Авыл жирлегә статусының эшчәнлек гарантияләре һәм башка мәсьәләләре Татарстан Республикасы Законы нигезендә жирлек уставы һәм (яисә) жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнергә мөмкин.»;

б) 19 статьяда:

а) исеме түбәндәге редакциядә бәян ителә:

«19 Статья. Ижтимагый тыңлаулар, жәмәгать фикер алышулары»;

7) 32 статьяның 1 пункттында:

а) түбәндәге эчтәлектәге 34 пунктка өстәргә:

«34) жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау.»;

б) 34 пунктчаны 35 пунктчасы дип санарга;

8) 45 статьяда:

а) 1 пунктның 11 һәм 14 пунктчаларын төшереп калдырырга;

б) 2 һәм 3 пунктларны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«2. Жирлек башлыгы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, жирлек Советы тарафыннан үз составыннан сайланучы жирлек башлыгын сайлау мондый вәкаләтләр туктатылганнан соң алты айдан да соңга калмыйча гамәлгә ашырыла.

3. Шул ук вакытта, жирлек Советы вәкаләтләре срогы чыкканчы алты айдан да азрак вакыт калса, жирлек башлыгын жирлек Советы составыннан сайлау яна сайланган жирлек советының беренче утырышында гамәлгә ашырыла.»;

в) түбәндәге эчтәлектәге 5 пунктны өстәргә:

«5. Вәкаләтләре жирлек башлыгы вазыйфасыннан читләштерү турында Татарстан Республикасы Президентының хокукый акты нигезендә яисә жирлек башлыгын отставкага жиберү турындагы карар нигезендә вакытыннан алда

туктатылган жирлек башлыгы элге хокукый актка яисэ суд тэртибендэ шикаять биргэн очракта, жирлек Советы жирлек башлыгын сайлау турында Карар кабул итэргэ хокуклы түгел.»;

9) 48 статьяның 6 пунктчасында сүзлэрдэн соң «физик культура» сүзлэрне тулыландыру «, мэктеп спорты»;

10) 69.1 статья белэн өстэргэ. килэсе эчтэллек:

«69.1 Статья. Жирлек территориясен төзеклэндерү кагыйдэлэрен тоту

1. Жирлек территориясен төзеклэндерү кагыйдэлэре жирлек Советы тарафыннан раслана.

2. Жирлек территориясен төзеклэндерү кагыйдэлэре мәсьэлэлэрне жайга сала ала:

1) гомуми файдаланудагы территориялэрне карап тоту һәм мондый территориялэрдэн файдалану тэртибе;

2) биналар, корылмалар, Корылмалар фасадларының һәм фасадларның тышкы кыяфэте;

3) төзеклэндерү элементларын проектлау, урнаштыру, тоту һәм торгызу, шул исэптэн жир эшлэрен башкарганнан соң;

4) жирлек территориясен яктыртуны оештыру, биналарны, корылмаларны архитектур яктыртуны да кертеп;

5) жирлек территориясен яшеллэндерүне оештыру, шул исэптэн торак пунктлар чиклэрендэ урнашкан газоннарны, чэчэк түтэллэрен һәм үлэнле үсемлеклэр белэн шөгылльлэнүче башка территориялэрне булдыру, карап тоту, торгызу һәм саклау тэртибен дә кертеп;

6) жирлек территориясендэ мәгълүмат урнаштыру, шул исэптэн урам исемнэре һәм йорт номерлары, элмэ такталары куелган күрсэткечлэр;

7) балалар һәм спорт майданчыкларын, хайваннарны йөртү өчен майданчыкларны, парковкаларны (парковка урыннарын), кече архитектура формаларын урнаштыру һәм карап тоту;

8) жэяүлелэр өчен коммуникациялэр оештыру, шул исэптэн тротуарлар, аллеялар, юллар, сукмаклар;

9) жирлек территориясен төзеклэндерү Инвалидларның һәм халыкның башка аз хэрэкэтлэнүче төркемнэренең күрсэтелгэн территориясе буенча тоткарлыксыз йөрүлэрен тээмин итү максатларында;

10) жирлек территориясен жыештыру, шул исэптэн кышкы чорда да;

11) яңгыр сулары агымы оешмалары;

12) жир эшлэрен башкару тэртибе;

13) шул исэптэн биналарның, корылмаларның, корылмаларның, жир кишэрлеклэренең (милекчелэрдэн һәм (яки) башка законлы хужаларыннан тыш, мондый йортлар чиклэре буенча барлыкка килмэгэн яки оешмаган

күпфатирлы йортларда биналарның милекчеләре һәм (яки) башка хужалары) якин-тирә территорияләре карап торуда катнашу;

14) Татарстан Республикасы Законнда билгеләнгән тәртип нигезендә тирә-юнь территорияләре чикләрен билгеләү;

15) жирлек территориясен бәйрәм белән бизәү;

16) гражданнарның һәм оешмаларның жирлек территориясен төзекләндерү чараларын тормышка ашыруда катнашу тәртибе;

17) жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен үтәүне контрольдә тоту.

3. Татарстан Республикасы законы белән, аерым муниципаль берәмлекләренң табигый-климат, географик, социаль-икътисадый һәм башка үзенчәлекләреннән чыгып, жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре белән жайга салына торган башка мәсьәләләр каралырга мөмкин.»;

11) 75 статьяда:

а) 3 пункт түбәндәге эчтәлекле абзацлар белән тулыландырырга:

«Жирле үзидарә органнары арасында төзелгән муниципаль хокукый актны яки килешүне рәсми бастырып чыгару булып аның тулы текстын тиешле жирлектә таратыла торган Вакытлы матбугатта беренче тапкыр бастырып чыгару санала. Муниципаль хокукый актларны һәм килешүләре рәсми бастырып чыгару (игълан итү) өчен жирле үзидарә органнары шулай ук челтәр басмасын кулланырга хокуклы. Рәсми челтәр басмасында муниципаль хокукый актның тулы тексты басылган очракта аңа бастырып чыгарылган график һәм таблица кушымталары китерелмәскә мөмкин.»;

б) 8 пунктта "хокукый акт" сүзләреннән соң жирле үзидарә органнары арасында төзелгән килешүләре сүзләр белән тулыландырырга,»;

в) 9 нчы пунктта:

«хокукый актлар " сүзләреннән соң « жирле үзидарә органнары арасында төзелгән килешүләр» сүзләрен тиешле очракларда тулыландырырга;

«хокукый акт " сүзләреннән соң жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган килешүне « сүзләр белән тулыландырырга»,»;

түбәндәге эчтәлек абзацын өстәгез:

«-«Россия Федерациясендә норматив хокукый актлар»Россия Федерациясе Юстиция министрлыгы порталында хокукый акт текстын урнаштыру (<http://pravo-minjust.ru>, <http://право-минюст.рф>) «Интернет»мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә.»;

г) 10 пунктта «хокукый акт» сүзләреннән соң жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган килешүне сүзләр белән тулыландырырга,»;

12) "жирлек гражданнарының үзара салым чаралары»93 статьяда:

а) 1 пункт «жирлек» сүзләреннән соң сүзләре өстәргә «(авыл жирлеге составына керүче торақ пункт)»;

б) 2 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән түләүләрне кертү һәм файдалану мәсьәләләре жирле референдумда, ә «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясындагы 1 өлешенәң 4.1 пунктында каралган очрақларда гражданнар жыенында хәл ителә.».